

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Enhed: Sundhedsjura og lægemiddelpolitik

Sagsbeh.: SUMDRA

Sags nr.: 1501871

Dok. Nr.: 1687906

Dato: 15. april 2015

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

Udvalget for Landdistrikter og Øer har stillet følgende

samrådsspørgsmål N:

”Det fremgår af det foreslåede § 7 i L 35 (Apotekerloven), at Sundhedsstyrelsen kan give en apoteker påbud om at oprette eller opretholde en apoteksfilial eller et apoteksudsalg, hvis ”særlige lægemiddelforsyningsmæssige hensyn” taler for det med deraf følgende forsyningstilskud.

- a. Vil ministeren i lyset af denne bestemmelses betydning for forsyningen af lægemidler i yderområder redegøre nærmere for, hvilke kriterier der indgår i udtrykket ”særlige lægemiddelforsyningsmæssige hensyn”?
- b. Vil ministeren forud for lovforslagets vedtagelse redegøre for, hvordan bemyndigelsen forventes anvendt i forhold til de apoteker, den er relevant for, og dermed også for befolkningen i de yderområder, som de pågældende apoteker betjener?
- c. Er ministeren tryk ved at overlade så væsentlige beslutninger til Sundhedsstyrelsens skønsmæssige afgørelser efter lovens ikrafttræden?”

[Om besvarelse af spørgsmålet]

Jeg vil besvare del a og b af spørgsmålet sammen, da det omhandler, hvilke kriterier der indgår under betegnelsen ”særlige lægemiddelforsyningsmæssige hensyn” og hvordan disse kriterier vil blive anvendt. Herefter vil jeg besvare delspørgsmål c.

[Indledning]

Jeg vil gerne starte med at gøre rede for de overordnede hensyn bag forslaget om, at Sundhedsstyrelsen yder påbud og økonomisk støtte til apoteksfilialer og apoteksudsalg, som varetager "særlige lægemiddelforsyningsmæssige hensyn".

Hvis I synes at have hørt om de overordnede hensyn før, er det fordi der er et vist overløb mellem nærværende samrådsspørgsmål og et samrådsspørgsmål fra oktober 2014. Når jeg gentager i dag, er det fordi jeg synes, at det er vigtigt at huske formålet med moderniseringen af apotekersektoren.

Formålet er nemlig at sikre god tilgængelighed til medicin, høj patientsikkerhed, lægemidler til lave priser og god rådgivning om medicin.

God tilgængelighed til medicin og lave priser på medicin er to lidt modsatrettede ambitioner. Det er de, fordi de tilskud, der ydes til forskellige apoteksenheder, betales af borgerne via et tillæg til priserne på medicin. Øget tilgængelig vil derfor føre til højere medicinpriser, mens lavere tilgængelighed vil føre til lavere medicinpriser.

Da regeringen med moderniseringen af apotekersektoren har som ambition både at øge borgernes tilgængelighed til at købe medicin og at sikre lave medicinpriser, er det valgt, at ikke alle apoteksenheder fremover skal modtage økonomisk støtte. Kun apoteksenheder, som varetager "særlige lægemiddelforsyningsmæssige hensyn", støttes.

[Kriterier for påbud og forsyningsstøtte – svar på delspørgsmål a og b]

Hvad er så kriterierne for "særlige lægemiddelforsyningsmæssige hensyn", hvor Sundhedsstyrelsen kan give en apoteker påbud om opretholdelse eller oprettelse af apoteksenheden og yde økonomisk støtte?

At Sundhedsstyrelsen udsteder påbud om oprettelse eller opretholdelse af apoteksenheder er nyt og kriterierne er beskrevet i lovforslaget og uddybet i en række svar på spørgsmål stillet til lovforslaget.

Af lovforslaget fremgår, at "Ved Sundhedsstyrelsens vurdering af, om en apoteksfilial varetager et særligt forsyningsmæssigt behov, vil styrelsen bl.a. lægge vægt på, om filialen er placeret mere end 10 km fra en anden receptekspederende enhed (dvs. apotek eller apoteksfilial) ad vej. Hvis dette er tilfældet, kan Sundhedsstyrelsen give påbud om at opretholde driften af filialen og yde et forsyningstilskud. Sundhedsstyrelsen vil på den anden side som udgangspunkt ikke give påbud om at opretholde driften af en apoteksfilial i områder, hvor der er under 10 km til en anden receptekspederende enhed, da det i så fald vil være vurderingen, at apoteksfilialen som hovedregel ikke varetager et særligt forsyningsmæssigt behov."

For apoteksudsalg er afstandskriteriet 5 km.

Ved besvarelse af svar til lovforslaget har jeg uddybet, at afstanden måles på vej ved brug af krak.dk.

Videre fremgår af lovforslaget, at "Afstanden til nærmeste receptekspederende enhed (på vej) vil således ikke være det eneste hensyn, som Sundhedsstyrelsen inddrager ved vurderingen af, om en apoteksfilial skal have et påbud om at opretholde driften mod at få et forsyningstilskud. Der vil tillige ved Sundhedsstyrelsens konkrete vurdering blive inddraget

forhold som trafikale tilgængelighed (kollektiv transport), antal borgere, der er bosiddende i området og enhedens aktivitet målt som antal receptekspeditioner til enkeltpersoner.”

Sundhedsstyrelsens vil således i tillæg til afstand i den konkrete vurdering inddrage trafikale forhold, antal borgere i området og enhedens aktivitet.

I svar på spørgsmål til lovforslaget har jeg i den forbindelse uddybet, at omfanget af kollektive trafik-tilbud vil være en indikator for, om borgere har rimelig adgang til at købe lægemidler andre steder. Heri indgår fx også, om der skal sejles. Der vil ikke blive set på fx hyppigheder af bus-, tog- og færgeafgange, da dette ændrer sig over tid, men om der er et tilbud. Manglende eller meget begrænset mulighed for at benytte kollektiv trafik vil tale for at opretholde en apoteksenhed, mens gode muligheder for kollektiv transport vil tale for ikke at yde påbud om opretholdelse.

Antallet af receptekspeditioner til enkeltpersoner og antallet af borgere i området giver en indikation af, hvor mange borgere apoteksenheden forsyner, og dermed også mulige berørte, hvis enheden lukkes.

Mange receptekspeditioner til enkeltpersoner og relativt mange borgere bosiddende i området vil pege i retning af, at apoteksenheden løser et forsyningsmæssigt hensyn, og derfor bør opretholdes via et påbud. Modsat vil få receptekspeditioner og relativt få borgere i området trække i retning af, at enheden ikke skal påbydes opretholdt.

Aktivitet, antal borgere i området samt trafikale forhold indgår således, sammen med afstanden (på vej) til nærmeste

receptekspederende enhed, i en samlet vurdering om påbud og ydelse af forsyningstilskud.

Der er tale om en samlet vægtning af afstand og de øvrige parametre med afsæt i afstanden til nærmeste receptekspederende enhed. Afstanden vil have betydelig vægt, mens de øvrige parametre særligt vil blive inddraget, hvor afstanden mellem filialen henholdsvis apoteksudsalget og den nærmeste receptekspederende enhed er tæt på at udgøre 10 km henholdsvis 5 km, eller hvor der er tale om ikke-brofaste øer.

[Afstand til apotek]

I forlængelse af min gennemgang af kriterierne for "særlige lægemiddelforsyningsmæssige hensyn" vil jeg nævne det forhold, som faktisk er en grundpræmis og en slags overlægges for tilgængeligheden overalt i landet. Nemlig det forhold, at ingen borgere som udgangspunkt skal have længere end 15 km til et apotek eller en apoteksfilial.

Det pejlemærke har Sundhedsstyrelsen administreret efter i årevis, og det ændres der ikke på med modernisering af apotekersektoren.

[Sundhedsstyrelsens administration - svar på delspørgsmål c]

Dette bringer mig til besvarelse af delspørgsmål c, om Sundhedsstyrelsens anvendelse af kriterierne for påbud og forsyningsstøtte, og om jeg er tryk ved Sundhedsstyrelsens administration.

Til det vil jeg sige to ting.

For det første, at det er nyt, at der for Sundhedsstyrelsens administration af apotekersektoren fra Folketingets side udstikkes så konkrete kriterier. Jeg finder det både nødvendigt og relevant, da hensynet jo er at sikre forsyningen i områder, hvor der er begrænset økonomisk interesse i at åbne eller opretholde apoteksenheder. Og jeg synes, at afstand sammen med de øvrige kriterier netop giver Sundhedsstyrelsen nogle tydelige parametre til brug for vurderingen af de konkrete tilfælde.

For det andet vil jeg anføre, at Sundhedsstyrelsen har administreret forhold i apotekersektoren igennem mange år. Jeg har bestemt tillid til, at styrelsen også vil kunne håndtere de kriterier for påbud og forsyningsstøtte, som er angivet i L 35.

[Afslutning]

Det er ikke hensigten med lovforslaget at forringe adgangen til at købe medicin i udkantsområder. Det er jo netop derfor, at Sundhedsstyrelsen får adgang til at yde påbud og forsyningsstøtte til apoteksenheder efter visse kriterier. Og med lovforslagets kriterier for påbud og forsyningsstøtte skabes der klare regler for Sundhedsstyrelsens administration, så apotekerne kender grundlaget for de fremtidige vilkår.

Det er Folketinget, som med L 35 fastsætter regler og kriterier for Sundhedsstyrelsens fremtidige administration på apoteksområdet. Sådan bør det også være, og derfor er det godt, at vi i dag får lejlighed til grundigt at drøfte kriterierne for påbud og forsyningsstøtte til apoteksenheder. Folketinget bør, sådan som jeg ser det, fastlægge kriterier for, hvilke apoteksenheder som skal have påbud og forsyningsstøtte, så moderniseringen af sektoren er holdbar mange år ud i fremtiden – også til gavn for udkantsområderne.